

<digital>
Eksamensforelesning
TDT4100 Objektorientert
programmering vår 2020
</digital>

Kaffepause (2 min.)

Neste video starter snart...

Se videoene på Youtube

- Spilleliste med hele forelesningen som separate videoer:
 - https://www.youtube.com/playlist?list=PLKhrdZ34GTriRe5ZesGM4UJBMa1pee0_C
 - NB! Det ble *ekstremt* lav oppløsning på livestreamen som ble sendt 3. mai. Anbefaler derfor **sterkt** å heller se videoene som er lenket til over som inneholder akkurat det samme.
- Videoene er også embedded i slidesene her

<digital>

Eksamensforelesning

TDT4100 Objektorientert
programmering vår 2020

</digital>

```
. setDate("03.05.2020");  
. setName("Magnus Schjølberg");  
. setTitle("Vit.ass.");
```


<digital>
Eksamensforelesning
TDT4100 Objektorientert
programmering vår 2020
</digital>

```
. setDate("03.05.2020");  
. setName("Magnus Schjølberg");  
. setTitle("Vit.ass.");
```


Les først!

- Dette er **IKKE** en offisiell læringsressurs for TDT4100.
 - Jeg vet ingenting om årets eksamen
 - Dette er ikke en fasit.
 - Disse videoene lager jeg som privatperson på oppdrag fra linjeforeningene og **ikke på vegne av fagstabben i TDT4100**
- Greit å vite:
 - Jeg prøver å forenkle begreper og konsepter slik at det forhåpentligvis blir enklere å forstå
 - Noen ting kan derfor potensielt være litt upresist i forhold til hva man bør svare på eksamen hvis det kommer teorispørsmål.

Tema: helse

Scenario for kode

- Vi lager en simulering av et sykehus, med doktorer, sykepleiere, pasienter og mye annet.
- Basert på tema fra eksamen 2019
- Ikke et veldig teknisk eksempel nødvendigvis, men forhåpentligvis forståelig

Last ned koden

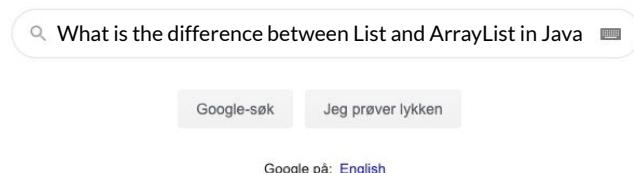
Koden ligger i mappen **foreksempel** som dere har brukt til forelesninger ellers i emnet:

- **eksamensforelesning.kode**
 - Kodebasen vi bygger videre på i videoene
- **eksamensforelesning.lf**
 - Her ligger løsningsforslaget
- *Bruk Team -> Pull som vanlig for å hente koden*

Oversikt over videoer

- Del 1: Introduksjon og praktisk info
- Del 2: Gjennomgang av Javadocs og hvordan man bruker StackOverflow effektivt
- Del 3: Basics i Java og OOP
 - Innkapsling og validering
 - this, synlighetsmodifikatorer, static og final
 - konstruktører
- Del 4: Diagrammer
- Del 5: Collections/Lists/Arrays mm.
- Del 6: Arv, grensesnitt, abstrakte klasser
- Del 7: Avanserte grensesnitt
 - Iterator og Iterable
 - Comparator og Comparable
- Del 8: Funksjonell programmering
 - Funksjonelle grensesnitt
 - Lambda-uttrykk
 - Streams-teknikken
- Del 9: Standardteknikker
 - Delegering
 - Observable/Observator
- Del 10: I/O (lese og skrive til fil)
 - + Exceptions
- Del 11: Testing med JUnit
 - + JavaFX

A screenshot of a Google search results page. At the top is the Google logo. Below it is a search bar containing the query "What is the difference between List and ArrayList in Java". Under the search bar are two buttons: "Google-søk" and "Jeg prøver lykken". Below these buttons is the text "Google på: English".

Google

What is the difference between List and ArrayList in Java

Google-søk

Jeg prøver lykken

Google på: English

Del 2: “Hvordan bruke google”

Del 2:

“Hvordan bruke google”

Generelle tips

- Ikke bruk tid på å lete etter den mest fancy løsningen
 - Hvis det funker så er det ofte godt nok
- Fokuser på å få inn mest mulig av konseptene dere har lært på eksamen
- Svar på alle oppgaver uansett hva. Hvis du ikke får til kodedelen så prøv å beskrive hvordan du ville løst det og hvordan du tenker. Bruk pseudokode hvis det må til.
- Ikke kok fra andre, det kan slå hardt tilbake.
- Husk at det viktigste i pensum er forståelsen for konsepter innenfor OOP, ikke Javasyntaks

Husk å bruke Stackoverflow!

- Stackoverflow er guds gave til alle som driver med programering
- Hemmeligheten er at ingen egentlig har peiling på hvordan man gjør det meste.
- Alle bare googler det man lurer på.
- Å bli god i programering handler i stor grad om å bli god på å google og finne svaret/koden du trenger

A screenshot of a Stack Overflow question page. The question is titled "Difference between append vs. extend list methods in Python". It has 2808 views, 24 answers, and was asked by Claudio on Oct 31 '08 at 5:55. The top answer, which is accepted, shows code examples for both methods:

```
x = [1, 2, 3]
x.append([4, 5])
print (x)
```

The output of this code is: [1, 2, 3, [4, 5]]. A checkmark indicates this is the correct answer. Below the accepted answer, there is a note: "extend : Extends list by appending elements from the iterable."

Effektiv bruk av Javadoc

<https://javadoc.it.ntnu.no/docs/api/index.html>

Del 3: The basics

A close-up photograph of a steaming cup of coffee being poured from a French press into a white mug. The steam is rising from the cup, and the background is dark.

Del 3:
The basics

Innkapsling

- Hindre direkte tilgang til felt for andre klasser
- Dette gjøres med synlighetsmodifikatorer
 - **public, private, protected**
 - I tillegg, har vi **final, static**.
- Gir kun tilgang til det andre klasser trenger
 - get/set-metoder
- Forskjellige måter å innkapsle
 - Tenk fornavn/etternavn vs fullt navn

Validering

- Sikre at metoder brukes slik de er ment å skulle brukes
- Sikre at objektet alltid har en gyldig tilstand
- Lurt: Ha en egen metode som f.eks (**checkNumberIsValid**)
 - Dette gjør at andre klasser kan spørre om det går greit før et evt unntak utløses.
 - Slike valideringsmetoder bør ofte være **private**
- Utløse unntak når argumentet er ugyldig
 - **Throw new IllegalArgumentException**

this

Hva er greia

- Referer til selve objektet som kjører koden.
- Kan også brukes som inputargument i andre funksjoner.
Det representerer et objekt.
 - Som med alt annet i Java (nesten sant)
- Kan være greit å være konsekvent på å bruke det hvis man refererer til intern tilstand (variabler utenfor metoder)
- Hvis det er en variabel man definerer (lokalt) i en metode eller som viser til et inputargument, skal man IKKE bruke this.

```
public class Account {  
    private double saldo;  
}
```

this.saldo

Eksempel på
bruk av **this**

```
public class Person {
```

```
    private int personID;
```

```
-
```

```
-
```

```
-
```

```
    public void setPersonID(int personID) {
```

```
        int temporary = 5;
```

```
        this.personID = personID;
```

```
        temporary = 3;
```

```
}
```

Eksempel på
bruk av **this**

```
public class Person
```

```
    private int personID;
```

```
    public void setPersonID(int personID) {  
        int temporary = 5;
```

```
        this.personID = personID;
```

```
        temporary = 3;
```

```
}
```

Eksempel på
bruk av **this**

```
public class Person {
```

```
    private int personID;
```

```
    public void setPersonID(int personID) {  
        int temporary = 5;  
  
        this.personID = personID;  
  
        temporary = 3;  
    }
```

Modifikatorer

Seks typer du må kjenne til

public
protected
private

Synlighetsmodifikatorer

static
final
abstract

Andre modifikatorer

De tre essensielle synlighetsmodifikatorene

public	->	Synlig for “alle”
protected	->	Synlig i klassen, i pakken og i <u>subklasser</u>
private	->	Synlig <u>kun</u> i klassen

De tre essensielle synlighetsmodifikatorene

public

- Spør deg selv: er denne metoden nyttig for en annen klasse?
- Hvis ja: da er du good.
- *Variabler* bør generelt ikke være public i klasser.
 - Ref. innkapsling
 - Unntak hvis det er en konstant (**final static**)

De tre essensielle synlighetsmodifikatorene

private

- Hvis metoden kun har noen funksjon / skal brukes innad i klassen
- Bruker som regel *private* på *variabler* i klasser.
- Også nyttig for å innkapsle *valideringsmetoder*

De tre essensielle synlighetsmodifikatorene

protected

- Bruk denne hvis du har en klasse og du skal lage subklasser som skal arve fra denne klassen og har bruk for å ha tilgang til denne metoden.
- Eventuelt hvis en subklasse har behov for *direkte tilgang* til en variabel. Bør likevel forsøke å bruke private/getter/setter så mye som mulig

De litt mer forvirrende

final

- Ved å bruke denne så gjør man det umulig å senere endre verdien av en variabel
- Kan også brukes på metoder og klasser, men dette er ikke relevant i faget
- Merk: Selv om en liste er markert som **Final** kan den fortsatt endres

Eksempel fra K2017 Del 1 a)

“Både **Course** og **Meal** skal initialiseres med navn og beskrivelse, som siden ikke skal kunne endres. I den utgitte koden er det brukt to varianter for å håndtere dette. **Course** har public-felt og ingen get- eller set-metoder, mens **Meal** har private-felt og public get-metoder. Angi fordeler og ulemper med hver **kodingsteknikk**. Hvilken anbefaler du? Begrunn svaret!”

```
public class Course {  
  
    public final String name, description;  
  
    public Course(String name, String description) {  
        super();  
        ... initialization ...  
    }  
}  
  
/**  
 * Represents a set of (pre-defined) Courses that are ordered as a whole  
 */  
public class Meal {  
  
    private final String name, description;  
  
    public Meal(String name, String description, Course[] courses) {  
        super();  
        ... initialization ...  
        this.courses = Arrays.asList(courses);  
    }  
  
    public String getName() {  
        return name;  
    }  
  
    public String getDescription() {  
        return description;  
    }  
}
```


De litt mer forvirrende

abstract

- Brukes kun når vi skal lage en abstrakt klasse

De litt mer forvirrende

static

- Vi bruker denne dersom vi ikke trenger å bruke intern tilstand i en metode
- Kan også brukes når vi har variabler som er felles for **alle** objekter i en klasse
- Variabelen/metoden tilhører hele **klassen**, og ikke en spesifikk instans.

```
public class Person {  
  
    private static int nextPersonID = 1;  
    private int personID;  
  
    public Person() {  
        this.personID = nextPersonID;  
        nextPersonID++;  
    }  
}
```

```
public static void main(String[] args) {  
  
    // Vanlige variabler/metoder:  
    Person Magnus = new Person();  
    System.out.println(Magnus.personID);  
  
    // Når variabelen/metoden er statisk:  
    System.out.println(Person.nextPersonID);  
}
```

-
- Dersom *nextPersonID* er satt til static, kan vi hente ut verdien på denne måten:

```
System.out.println(Person.nextPersonID);
```

- Hvis *nextPersonID* IKKE hadde vært static, måtte vi først instansiert et objekt av klassen **Person** for å kunne hente ut *nextPersonID*:

```
Person Magnus = new Person();
```

```
System.out.println(Magnus.nextPersonID);
```


Statiske metoder

- Som vanlige metoder, men kan ikke bruke nøkkelord som “this”

```
public static void incrementAge() {  
    this.age += 1;  
}
```

Konstruktør: hva er det egentlig?

```
private double balance;
private double interestRate;

public Account(double balance, double interestRate) {
    checkNotNegative(balance, "Balance");
    this.balance = balance;
    setInterestRate(interestRate);
}

public Account(){}
```


Greit å huske om konstruktører

- Lar oss instansiere klasser som objekt.
- En klasse kan ha flere konstruktører, gitt at de har forskjellig **antall** eller forskjellig **type** argumenter
- I konstruktøren kan man kalle på andre metoder i klassen, i tillegg til metoder og konstruktør fra superklasse

Greit å huske om konstruktører

- Du kan instansiere objekter uten å ha eksplisitt definert en konstruktør, hvis alle objekter som lages skal være like

```
public class Account {  
  
    private double saldo;  
  
    public Account() {  
        this.saldo = 100;  
    }  
}
```


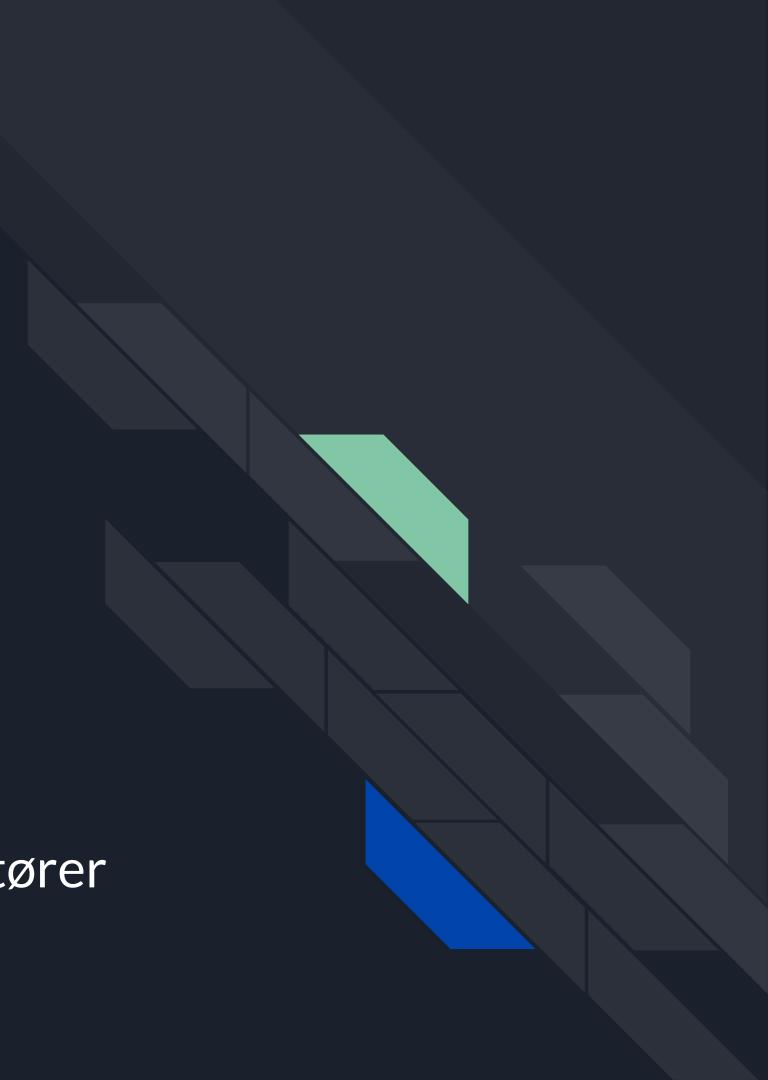
```
public class Account {  
  
    private double saldo = 100;  
}
```

```
public class Person2 {  
  
    private String name = "Ola Nordmann";  
    private int age = 0;  
    private double height = 0;  
  
    public Person2(String name) {          // Hvis vi kun vil definere navn  
        this.name = name;  
    }  
  
    public Person2(int age) {              // Hvis vi kun vil definere alder  
        this.age = age;  
    }  
  
    public Person2(double height) {       // Hvis vi kun vil definere høyde  
        this.height = height;  
    }  
}
```

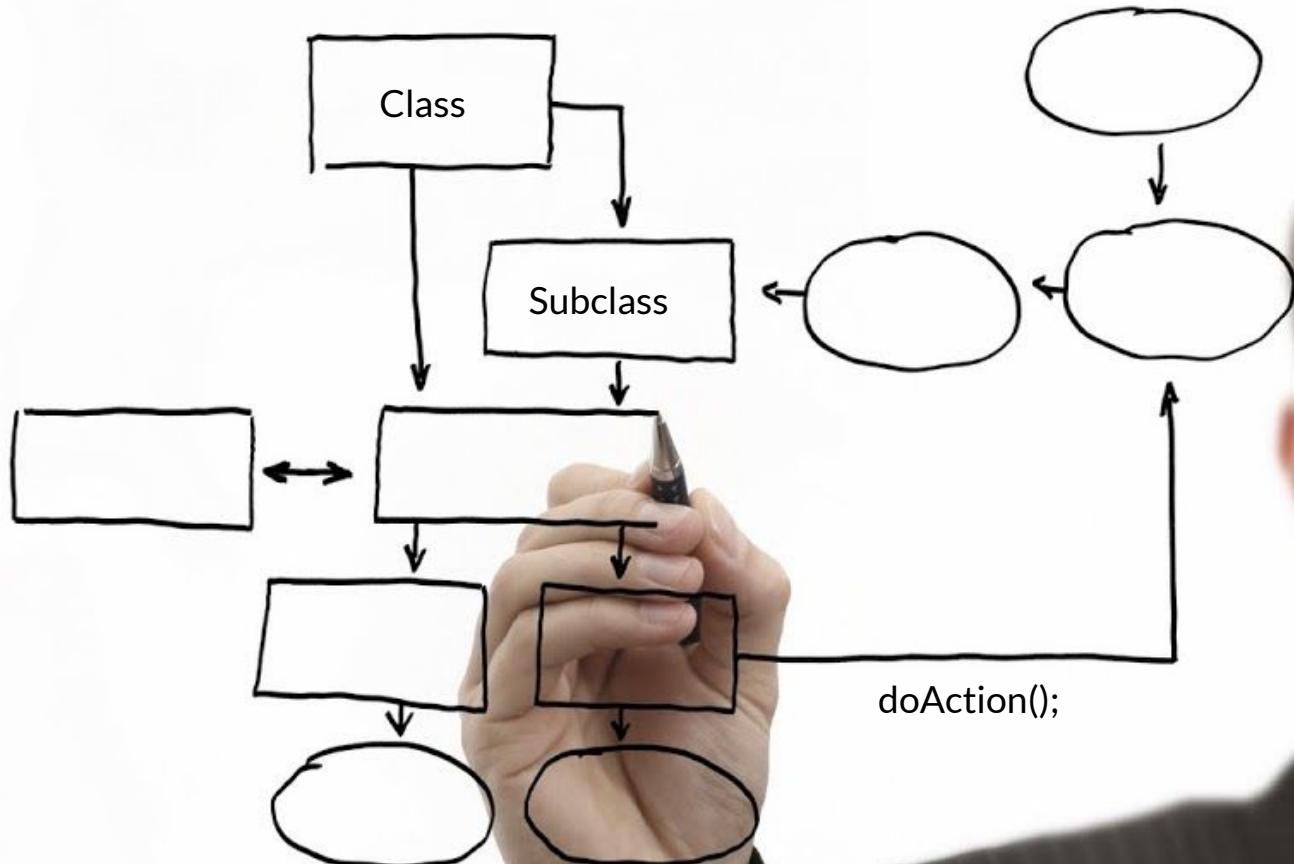


```
public Person2(String name, int age, double height) {  
    this.name = name;  
    this.age = age;  
    this.height = height;  
}
```

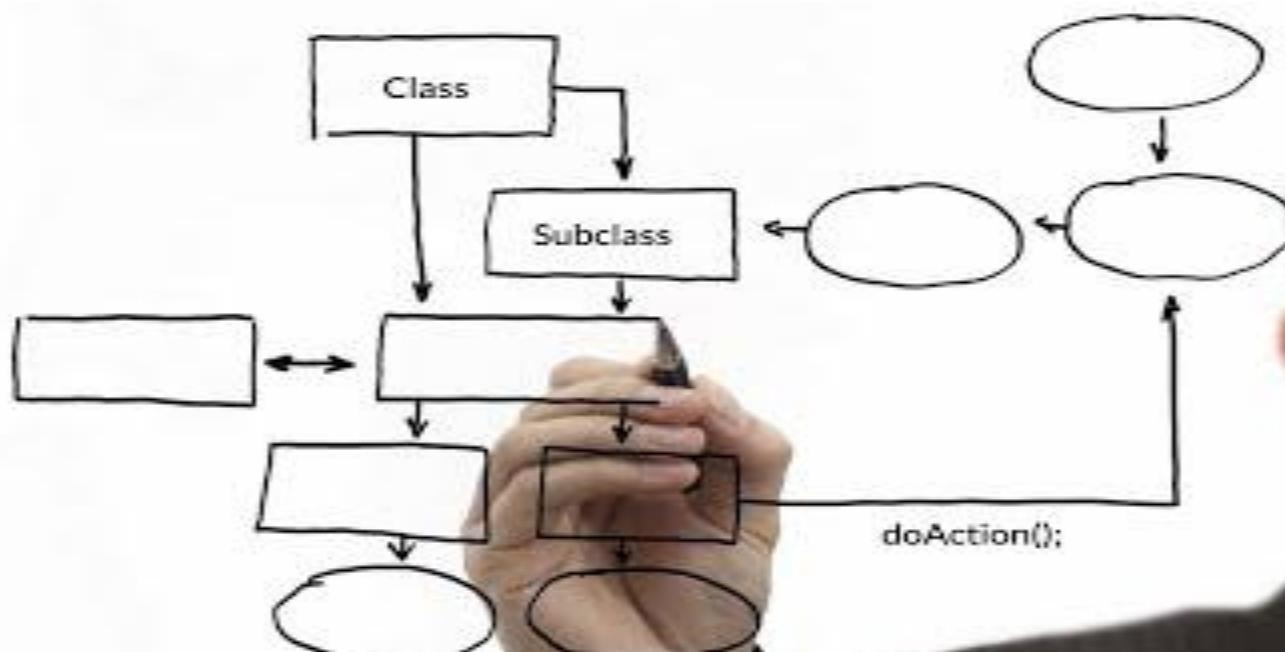
Vi skriver klassen **Medication**

- Lager gettere og setttere for innkapsling
- Sørger også for validering av price-feltet
- Vi prøver også med å lage flere konstruktører

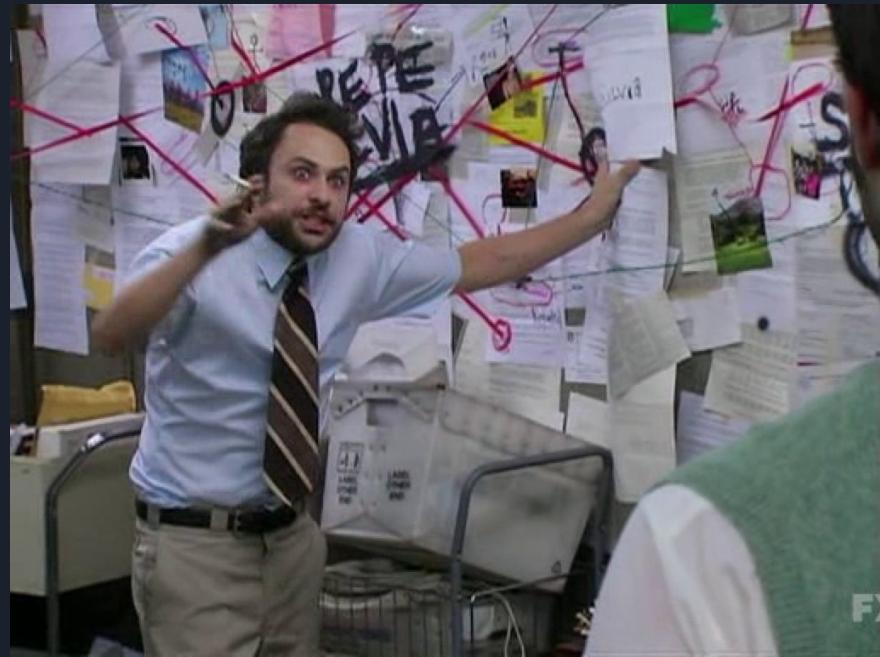
Del 4: Diagrammer

Del 4: Diagrammer

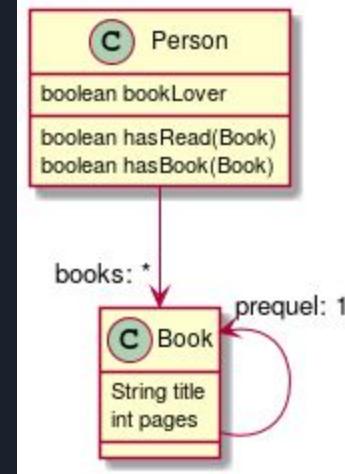
Diagramtypene i TDT4100

- Klassediagram
- Objektdiagram
- Objektilstandsdiagram
- Sekvensdiagram

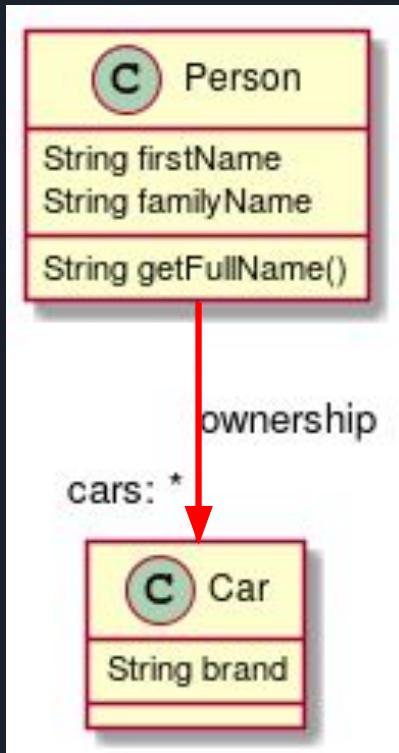

Klassediagram

- Representerer objekter av **forskjellige typer/klasser** og hvordan de er koblet sammen.
- Viser hvilke klasser som arver av andre klasser
- Viser hvilke klasser som implementerer hvilke grensesnitt

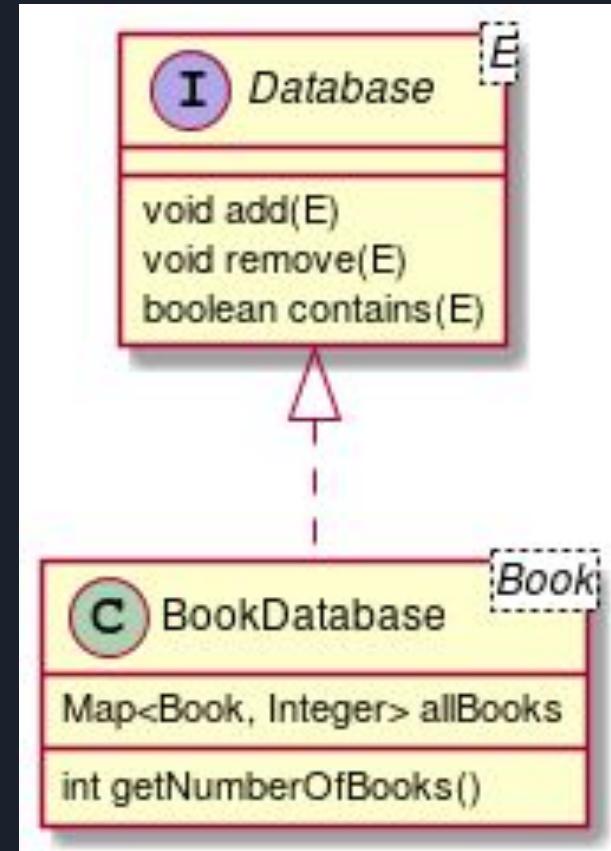
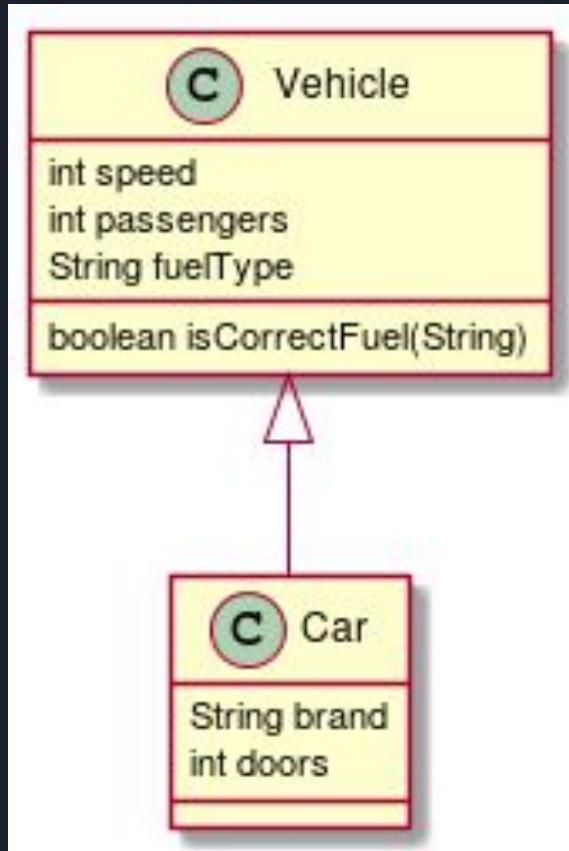

Klassediagramm

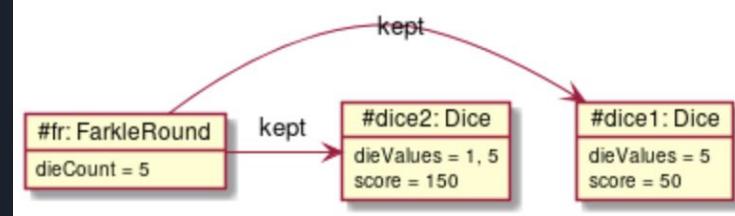


```
class Person {  
    String firstName;  
    String familyName;  
    String getFullName();  
    Collection<Car> cars;  
}  
  
class Car {  
    String brand;  
}
```

Klassediagram: Arv og grensesnitt

Objektdiagram

- Representere objekter og hvordan de er koblet sammen.
- Viser tilstand kun på ett **spesifikt** tidspunkt
- For å tegne disse er du nødt til å se på denne delen av koden:

```
/*
public class FarkleRound {
    private int dieCount;
    private Collection<Dice> kept = new ArrayList<>();
    private Dice currentDice;
```


Eksempel fra eksamen V2018 Del 4 e)

En kaster 2, 3, 4, 5 og 5. En legger til side en 5-er for 50 poeng, og kaster de fire gjenværende terningene. En får 1, 3, 5 og 6. En legger til side 1-eren og 5-eren for 150 nye poeng, altså 200 til sammen så langt

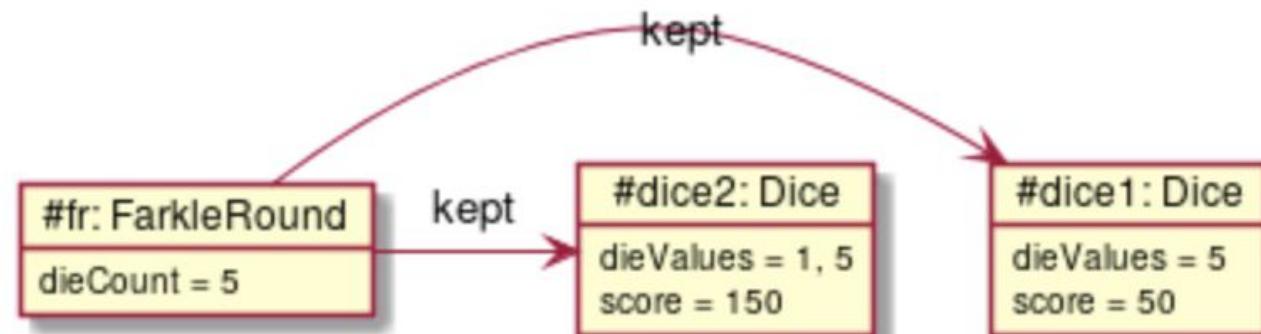
```

public class FarkleRound {
    private int dieCount;
    private Collection<Dice> kept = new ArrayList<>();
    private Dice currentDice;

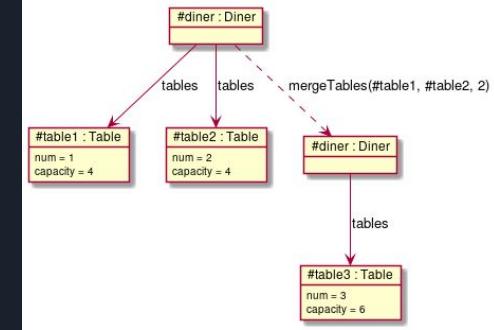
    /**
     * Initializes a new round, where dieCount number of dice is immediately rolled.
     * Note that the round may be immediately finished, if the initial roll give no points.
     * @param dieCount the number of dice rolled
     * @param scoring the object responsible for computing the score
     */
    public FarkleRound(int dieCount) {
        this.dieCount = dieCount;
        roll(dieCount);
    }

    private void roll(int dieCount) {
        this.currentDice = new Dice(Dice.randomDieValues(dieCount), -1);
        if (computeDiceScores(currentDice).isEmpty()) {
            this.kept.clear();
            this.currentDice = null;
        }
    }
}

```


Objekttilstandsdiagram

- Representere objekter og hvordan de er koblet sammen
- Viser hvilke verdier (intern tilstand) disse objektene har etter at man kaller på metoder (altså over tid)
- Vi er nå nødt til å se på alle variabler (intern tilstand), i tillegg til metoder

Eksempel fra eksamen 2017

Tegn et objekttilstandsdiagram som
illustrerer virkemåten til mergeTables.

Table-klassen:

Eksempel fra eksamen 2017

Tegn et objekttilstandsdiagram

```
public void mergeTables(Table table1, Table table2, int lostCapacity) {  
    checkNotOccupied(table1);  
    checkNotOccupied(table2);  
    Table table = new Table(table1.getCapacity() + table2.getCapacity() - lostCapacity);  
    removeTable(table1);  
    removeTable(table2);  
    addTable(table);  
}
```

```
private static int tableCounter = 1;  
  
private final int num;  
private final int capacity;  
  
public Table(int capacity) {  
    this.num = tableCounter++;  
    this.capacity = capacity;  
}
```

Table-klassen:

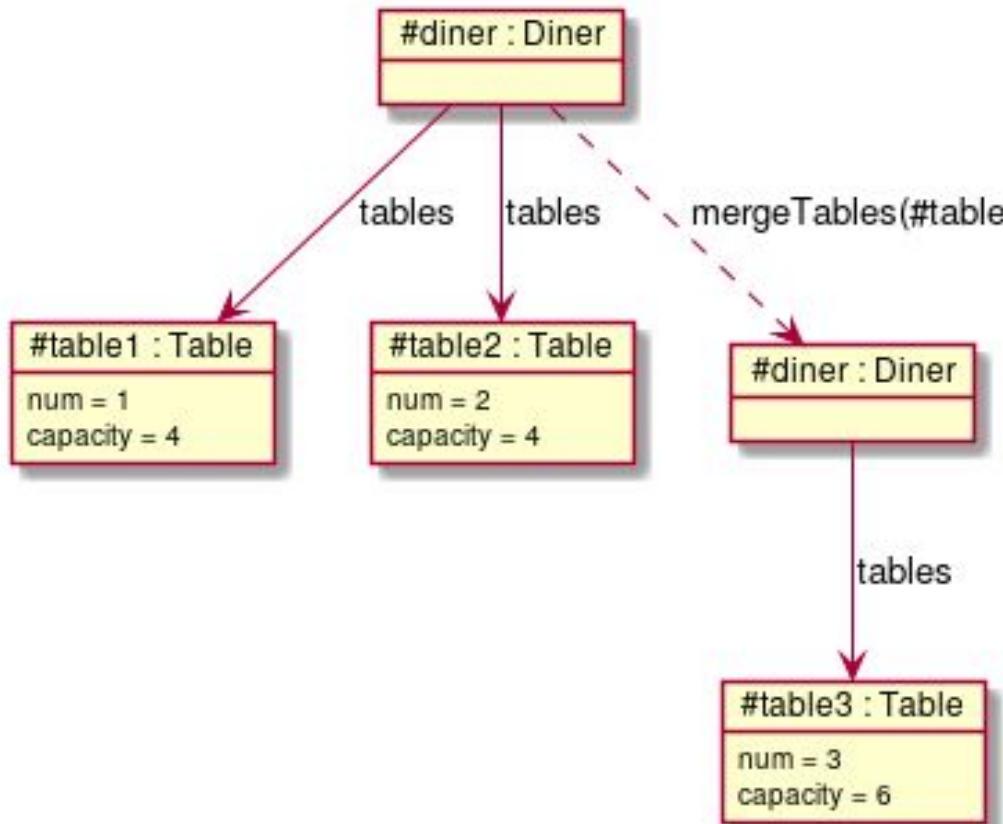
```
private static int tableCounter = 1;  
  
int num;  
int capacity;  
  
int capacity) {  
n = tableCounter++;  
capacity = capacity;
```

- lostCapacity)

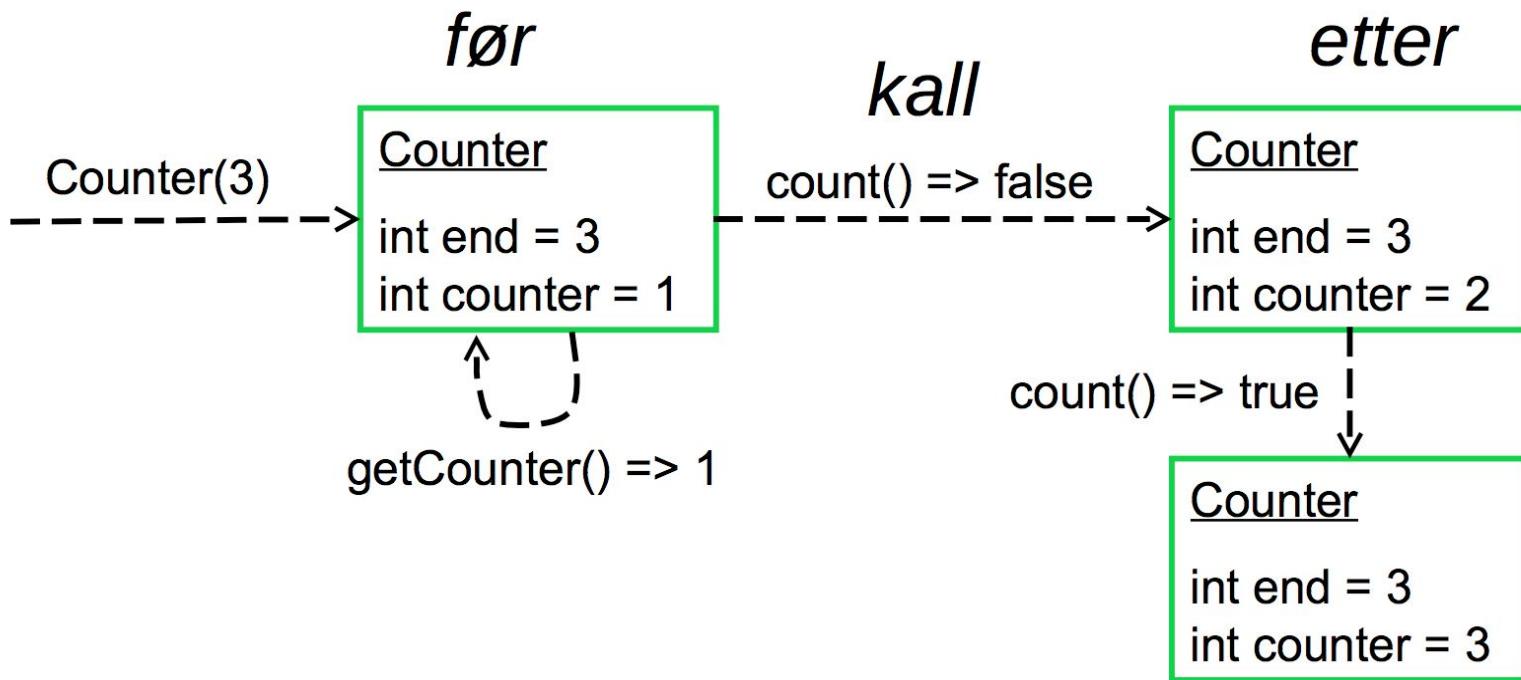
Eksempel fra eksamen 2017

T

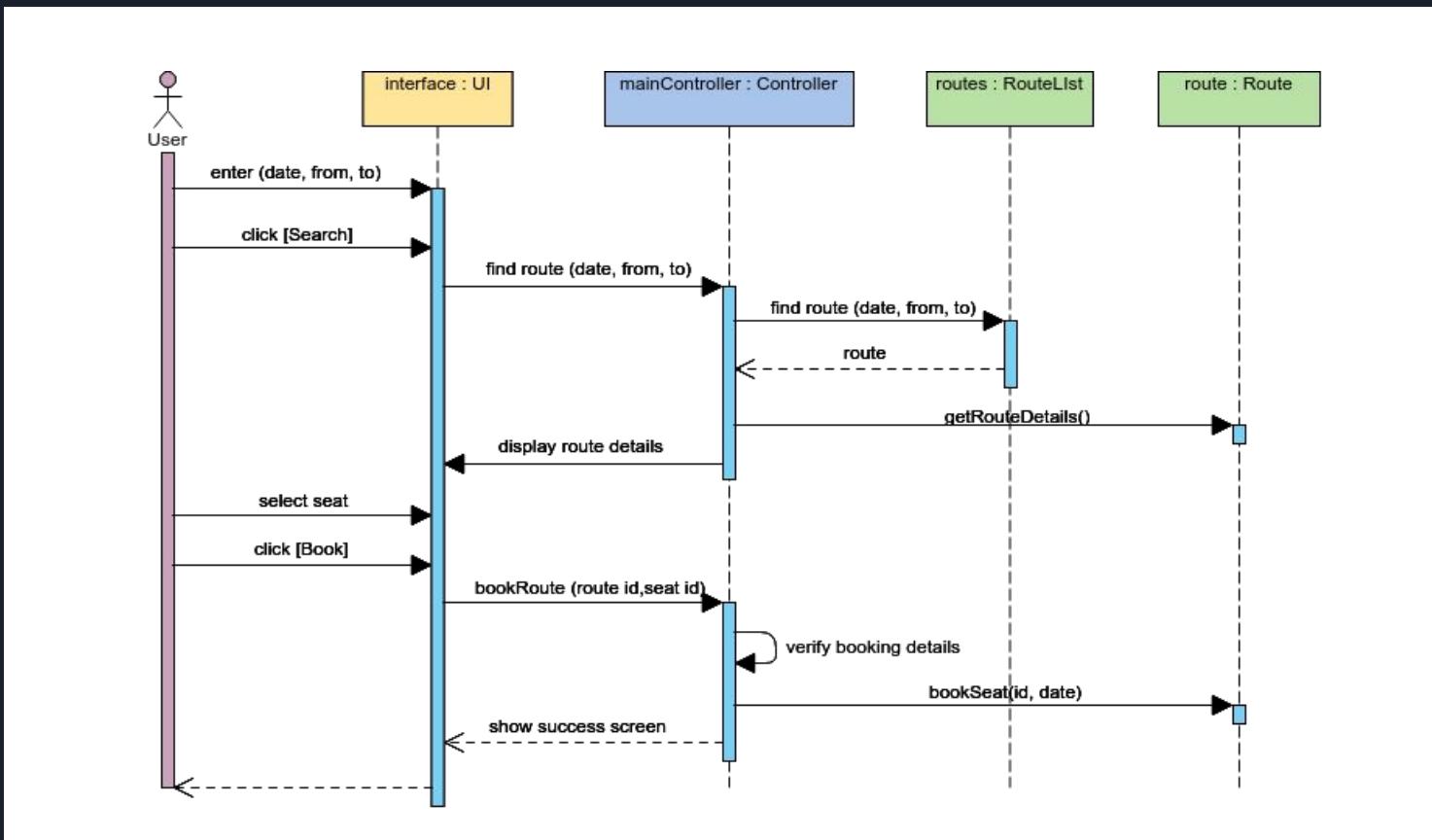
```
public void mer  
checkNot  
checkNot  
Table ta  
removeTa  
removeTa  
addTable  
}
```


Nok et eksempel

Sekvensdiagram

Del 5: Collections og arrays

Del 5:
Collections og arrays

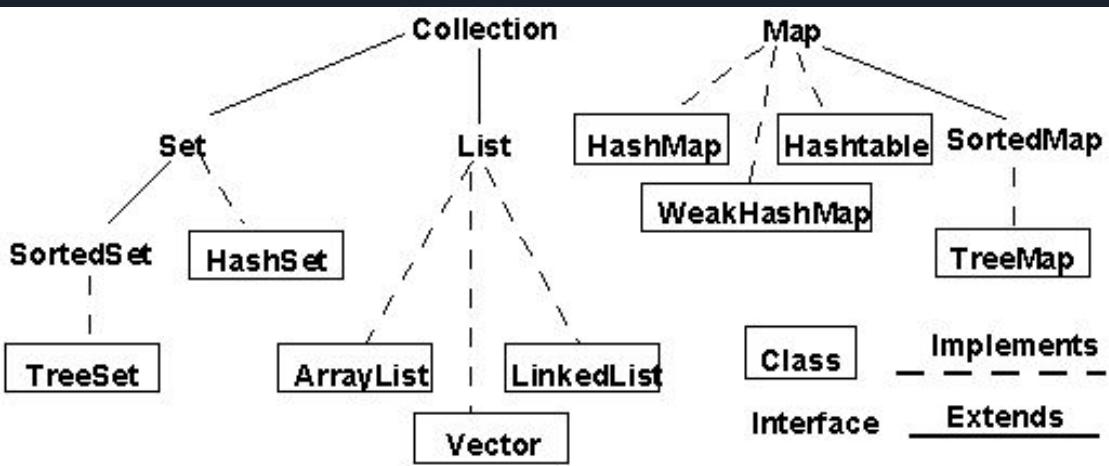
Arrays

- Som lister i Python, men immutable
 - Dvs. kan ikke endre størrelse i etterkant
- Veldig primitiv i sammenligning med ArrayList
- I noen tilfeller er det enklere å bruke Array, i noen tilfeller ArrayList
- Kan konvertere fra array til ArrayList på denne måten:

```
String[] array = {"Honda", "Ford", "BMW"};
List<String> list = Arrays.asList(array);
```

Collections og Lister

Vi bruker

- **Collection** hvis vi ikke ønsker å aksessere på index
 - Har metodene
 - **add(element)**
 - **remove(element)**
 - **contains(element)**
- **List** hvis vi ønsker å aksessere på index
 - Legger til metodene
 - **get(index)**
 - **remove(index)**
 - **indexOf(element)**

question ★

Collections

```
Collection<Integer> list1 = new ArrayList<Integer>();  
List<Integer> list2 = new ArrayList<Integer>();
```

Hva er forskjellen på list1 og list2 i praksis?

- Dersom du trenger **indeks** -> Bruk List
- Hvis ikke -> Bruk Collection

ArrayList

```
private List<Employee> employees = new ArrayList<>();
```

- Kjenn til disse metodene:
 - **add(element)**
 - **remove(element)**
 - **contains(element)**
 - **get(index)**
 - **remove(index)**
 - **indexOf(element)**
 - **size()**
 - **isEmpty()**

Hashmap

- Samme prinsipp som **dictionary** i Python
- Kan gjøre noe oppgaver enklere
 - Prioriter å bli rutinert på **ArrayList**

```
// Create a HashMap object called capitalCities
HashMap<String, String> capitalCities = new HashMap<String, String>();

// Add keys and values (Country, City)
capitalCities.put("England", "London");
capitalCities.put("Germany", "Berlin");
capitalCities.put("Norway", "Oslo");
capitalCities.put("USA", "Washington DC");
```

Viktig om Collections:

- En kan ikke ha primitiver i listen
 - Dvs: ikke int, double etc
- Bruker heller wrapper-klassen: Integer, Double
- Referanser - Lister i Java er bare pekere til objekter!


```
List<int> jegFårTrekkPåEksamens = new ArrayList<int>();
```



```
List<Integer> jegFungerer = new ArrayList<Integer>();
```

Varargs

Kan ta inn 0 eller flere
antall argumenter

```
public class Person3 {  
  
    private String name = "Ola Nordmann";  
    private int age = 0;  
    private double height = 0;  
    private List<String> hobbies = new ArrayList<String>();  
  
    // De tre punktumene (ellipsis på engelsk) etter String før hobbies markerer dette som en "vararg"  
    // På denne måten kan man ta inn flere Strings av gangen  
    // Disse strengene blir da på formatet Array  
    public Person3(String name, int age, double height, String... hobbies) {  
  
        this.name = name;  
        this.age = age;  
        this.height = height;  
  
        // Koden nedenfor bruker den statiske metoden asList i klassen Arrays for å gjøre om  
        // fra Array til en ArrayList  
        this.hobbies = Arrays.asList(hobbies);  
    }  
}
```

Vi lager klassen **Doctor**

- Bruker varargs for å kunne legge til assistenter i konstruktør.

Testament

Del 6:
**Arv og
grensesnitt**

Testament

Del 6:
**Arv og
grensesnitt**

Arv

Hva:

- En metode for å la **subklasser** få egenskaper fra en **superklasse**
- Gjenbrukbar kode
- Speiler virkelige verden

Hvorfor:

- Klasser deler egenskaper
- Vi ønsker å gjenbruke kode
- Forenkler mange operasjoner
- Lister med forskjellige typer elementer som kan ses på som en del av en overordnet “type”

super

- samme som **this**, bare at det refererer til superklassen (klassen som arves fra) i stedet.
- **super()**; gir oss konstruktøren til superklassen
 - Denne kan ha inputparametre på akkurat samme måte som en konstruktør!


```
public Meal(String name, String de  
super(name, description);  
this.courses = Arrays.asList(
```


Grensesnitt / Interface

- Som klasser - men kan kun deklarere variabler og metoder uten å definere noe innhold.
 - Merk: variabler deklarert i grensesnitt blir *automatisk static final*
- Klasser som **implementerer** et grensesnitt må definere alle variablene og metodene i grensesnittet

Grensesnitt

```
public interface Named {  
  
    public String getGivenName();  
    public void setGivenName(String name);  
  
    public String getFamilyName();  
    public void setFamilyName(String name);  
  
    public String getFullName();  
    public void setFullName(String name);  
}
```


Grensesnitt implementert av en klasse

```
public interface Named {  
  
    public String getGivenName();  
    public void setGivenName(String name);  
  
    public String getFamilyName();  
    public void setFamilyName(String name);  
  
    public String getFullName();  
    public void setFullName(String name);  
}
```

```
public class Person implements Named {  
  
    private String givenName;  
    private String familyName;  
  
    public Person(String givenName, String familyName) {  
        this.givenName = givenName;  
        this.familyName = familyName;  
    }  
    public String getGivenName() {  
        return this.givenName;  
    }  
    public void setGivenName(String givenName) {  
        this.givenName = givenName;  
    }  
    public String getFamilyName() {  
        return this.familyName;  
    }  
    public void setFamilyName(String familyName) {  
        this.familyName = familyName;  
    }  
    public String getFullName() {  
        return this.givenName + " " + this.familyName;  
    }  
    public void setFullName(String fullName) {  
        int pos = fullName.indexOf(' ');  
        this.givenName = fullName.substring(0, pos);  
        this.familyName = fullName.substring(pos + 1);  
    }  
}
```

Grensesnitt implementert av en klasse

```
public interface Named {  
    public String getGivenName();  
    public void setGivenName(String name);  
  
    public String getFamilyName();  
    public void setFamilyName(String name);  
  
    public String getFullName();  
    public void setFullName(String name);  
}
```

```
public class Person implements Named {  
  
    private String givenName;  
    private String familyName;  
  
    public Person(String givenName, String familyName) {  
        this.givenName = givenName;  
        this.familyName = familyName;  
    }  
  
    public String getGivenName() {  
        return this.givenName;  
    }  
  
    public void setGivenName(String givenName) {  
        this.givenName = givenName;  
    }  
  
    public String getFamilyName() {  
        return this.familyName;  
    }  
  
    public void setFamilyName(String familyName) {  
        this.familyName = familyName;  
    }  
  
    public String getFullName() {  
        return this.givenName + " " + this.familyName;  
    }  
  
    public void setFullName(String fullName) {  
        int pos = fullName.indexOf(' ');  
        this.givenName = fullName.substring(0, pos);  
        this.familyName = fullName.substring(pos + 1);  
    }  
}
```

Vi lager grensesnittet **Employee**

- **Doctor** skal implementere dette grensesnittet
- Vi lager også en **Nurse**-klasse som implementerer samme grensesnitt

Abstrakte klasser

- Grensesnitt - med litt kode (Hvis man vil)
 - Blanding av superklasse og grensesnitt
- Abstrakte klasser kan ikke instansieres, men klasser som arver fra de kan.
- Abstrakte klasser brukes gjerne når vi har objekter som det ikke gir mening at står for seg selv

Abstrakt klasse

```
public static void main(String[] args) {  
    Animal hey = new Animal("buddy", 1);  
}
```

```
public abstract class Animal {  
  
    private String name;  
    private int age;  
  
    public Animal(String name, int age) {  
        if(age < 0) {  
            throw new IllegalArgumentException("Invalid age");  
        }  
        this.name = name;  
        this.age = age;  
    }  
  
    public int getAge() {  
        return age;  
    }  
  
    public String getName() {  
        return name;  
    }  
  
    public void setAge(int age) {  
        this.age = age;  
    }  
  
    public void setName(String name) {  
        this.name = name;  
    }  
  
    public abstract void eat(Food foodItem);  
}
```


Dog arver fra en abstrakt klasse og kan
instansieres

```
public class Dog extends Animal {  
  
    public Dog(String name, int age) {  
        super(name, age);  
    }  
}
```

Eksempel fra K2017

Del 2 a) og b)

Course- og Meal-klassene har en del felles egenskaper, som kan samles i en felles superklasse kalt **MenuItem**. Skriv koden til **MenuItem**.

```
public class Course {  
  
    // fordeler/ulemper med en slik implementasjon av en  
    // klasse med data som ikke skal kunne endres  
  
    public final String name, description;  
  
    public Course(String name, String description) {  
        // auto-generert av Eclipse, hva betyr super() her?  
        super();  
        this.name = name;  
        this.description = description;  
    }  
}
```

```
public class Meal implements Iterable<Course> {  
  
    private final String name, description;  
  
    private Collection<Course> courses;  
  
    **  
    * Initializes the Meal with the provided name, description and courses  
    * @param name  
    * @param description  
    * @param courses  
    */  
    // vis med et eksempel hvordan denne konstruktøren kalles  
    public Meal(String name, String description, Course[] courses)  
    super();  
    this.name = name;  
    this.description = description;  
    // hva ville skjedd om en atelot this, her:  
    // - feilmelding ved kompilering (rød strek i Eclipse)  
    // - varsel om mulig feil (gul strek i Eclipse)  
    // - kræsj ved kjøring  
    // - logisk feil ved kjøring  
    // - det virker som det skal  
    this.courses  
    // skriv en (mulig) signatur til asList-metoden,  
    // som kalles i linja under  
    = Arrays.asList(courses);  
}  
  
public String getName() {  
    return name;  
}  
  
public String getDescription() {  
    return description;  
}  
//
```

Den abstrakte klassen MenuItem kan se slik ut

```
public abstract class MenuItem {  
    private final String name, description;  
  
    public MenuItem(String name, String description) {  
        this.name = name;  
        this.description = description;  
    }  
  
    public String getName() {  
        return name;  
    }  
  
    public String getDescription() {  
        return description;  
    }  
}
```


Meal og Course
kan da se slik
ut når de arver
fra MenuItem

```
/*
public class Meal extends MenuItem implements Iterable<Course> {

    private Collection<Course> courses;

    /**
     * Initializes the Meal with the provided name, description and
     * @param name
     * @param description
     * @param courses
     */
    // vis med et eksempel hvordan denne konstruktøren kalles
    public Meal(String name, String description, Course[] courses) {
        super(name, description);
        this.courses = Arrays.asList(courses);
    }

    //
```

```
public class Course extends MenuItem {

    public Course(String name, String description) {
        super(name, description);
    }
}
```


Override og instanceof

- Subklasser kan “overstyre” metoder i superklassen når den arver fra denne ved å deklarere metoden på nytt
 - Bør da bruke **@Override**-annotation
 - Det er ikke nødvendigvis krisje at man glemmer det, men dette er gjerne den type formelle ting man kan finne på å trekke poeng for.
- **instanceof**-operatoren
 - Den binære operatoren **instanceof**: Sjekker om et objekt(referanse) er en (sub)type av en gitt type
 - Brukes både for arv og når man implementerer grensesnitt

```
Pet dog = new Dog("Pluto");
System.out.println(dog instanceof Pet);
```

- Skriver ut **true**
 - **dog** vil være en *instans* av både **Pet** og **Dog**

Vi gjør **Person** abstrakt
og lar **Doctor** og **Nurse**
arve fra dette

- De skal fortsatt implementere grensesnittet **Employee**
- Begge klassene skal også høre til et **Hospital**

Del 7: Avanserte grensesnitt

Del 7:
**Avanserte
grensesnitt**

Iterator og Iterable

- Iterable = Markerer klassen som at den kan itereres over **på samme måte som en liste**
- Iterator = Et objekt som lar oss iterere over en liste/collection.
 - Du bruker implisitt en iterator når du bruker en foreach-løkke
- Ofte har vi klasser som inneholder lister og som skal implementere Iterable-grensesnittet.

Iterable vs. iterator

- Hvis man skal implementere iterable må man implementere følgende metode:
 - **iterator()**
- Hvis man skal implementere iterator så må man implementere følgende metoder:
 - **hasNext()**
 - **next()**

Eksempel fra K2018 Del 1 d)

Oppgave d) - Dicelterator (6 poeng)

Lag en implementasjon av `Iterator<Integer>` kalt **Dicelterator**, slik at den kan brukes slik det er vist i **Dice** sin `iterator()`-metode. Du kan anta at `valueCounters`-feltet i **Dice** er synlig i **Dicelterator**-klassen.

› LF

LF

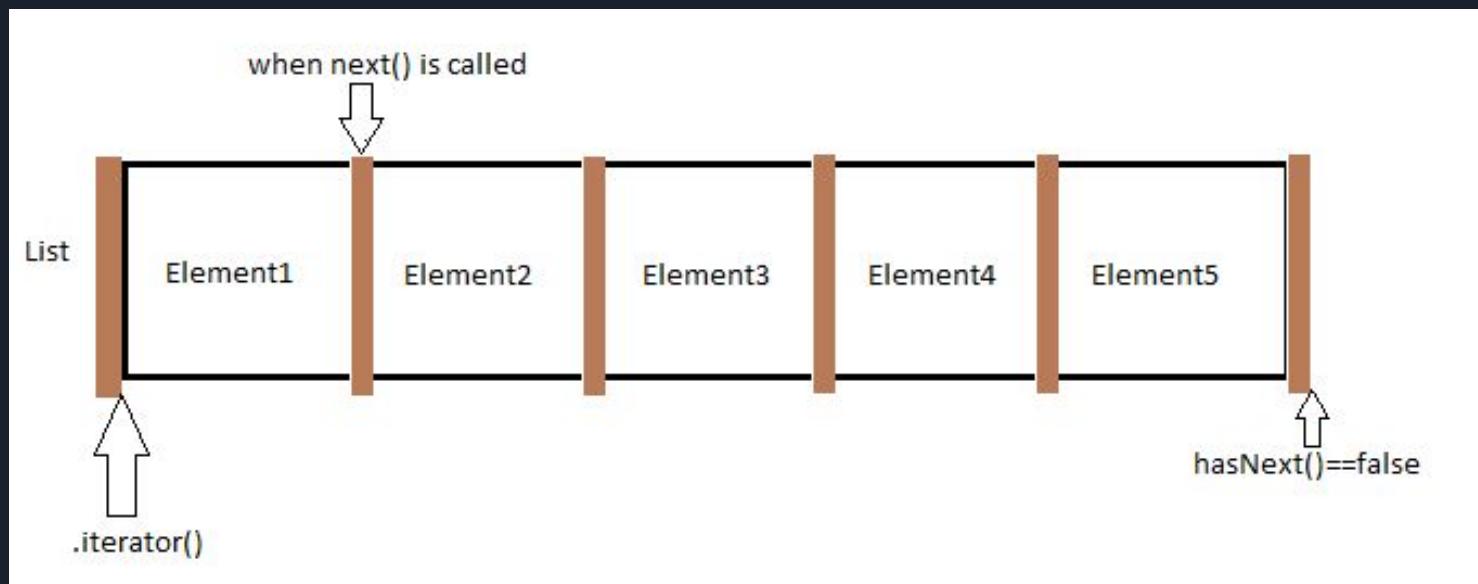
Her må man huske å tenke på Dice som en liste

`next()` vil inkrementere dieNum slik at vi gradvis går gjennom listen som ligger i Dice-klassen

MERK at vi her skal implementere en Iterator og ikke Iterable

```
public class DiceIterator implements Iterator<Integer> {  
    private final Dice dice;  
    private int dieNum = 0;  
  
    public DiceIterator(final Dice dice) {  
        this.dice = dice;  
    }  
  
    @Override  
    public boolean hasNext() {  
        return dieNum < dice.getDieCount();  
    }  
  
    @Override  
    public Integer next() {  
        final int value = dice.getDieValue(dieNum);  
        dieNum++;  
        return value;  
    }  
}
```

Visualisering av iterator

Vi lager klassen **Patient**
og gjør denne iterable

- **Patient** skal arve fra **Person**
- Skal holde på og kunne iterere over en liste med **Symptoms**
- Skal også implementere metoden
receiveMedication()

Comparator og Comparable

- Hva er forskjellen?
 - Comparable: Grensesnitt som klasser kan implementere for å sammenligne objekter av denne typen
 - Comparator -> Et grensesnitt som kan implementeres som en klasse eller med *lambdasyntaks*. Denne klassen kan sammenligne to objekter av en annen type / klasse.

Comparator

```
public class Student {  
    private final int id;  
    private final String name;  
    private final int age;  
  
    public Student(int id, String name, int age) {  
        this.id = id;  
        this.name = name;  
        this.age = age;  
    }  
  
    public int getId() { return id; }  
    public String getName() { return name; }  
    public int getAge() { return age; }  
}
```

with:

```
public class AgeComparator implements Comparator<Student> {  
    public int compare(Student s1, Student s2) {  
        if (s1.getAge() == s2.getAge()) {  
            return 0;  
        } else {  
            return s1.getAge() < s2.getAge() ? -1 : 1;  
        }  
    }  
}
```

Comparable

```
// A class 'Movie' that implements Comparable
class Movie implements Comparable<Movie>
{
    private double rating;
    private String name;
    private int year;

    // Used to sort movies by year
    public int compareTo(Movie m)
    {
        return this.year - m.year;
    }
}
```


Når bruker vi det?

- Når vi skal sortere en liste
- Hvis vi bruker *comparable* kan vi bare bruke:
 - **Arrays.sort(object)**
- Hvis vi bruker *comparator* må vi også definere hvilken *comparator* vi skal bruke:
 - **Arrays.sort(object, comparator)**

Hva tror du denne koden vil gjøre?

Fruit-klassen:

```
public class Fruit{  
  
    private String fruitName;  
    private String fruitDesc;  
    private int quantity;
```

main-metoden:

```
Fruit[] fruits = new Fruit[4];  
  
Fruit pineappale = new Fruit("Pineapple", "Pineapple description", 70);  
Fruit apple = new Fruit("Apple", "Apple description", 100);  
Fruit orange = new Fruit("Orange", "Orange description", 80);  
Fruit banana = new Fruit("Banana", "Banana description", 90);  
  
fruits[0]=pineappale;  
fruits[1]=apple;  
fruits[2]=orange;  
fruits[3]=banana;  
  
Arrays.sort(fruits);
```

Hva tror du denne koden vil gjøre?

Fruit-klassen:

```
public class Fruit{  
  
    private String fruitName;  
    private String fruitDesc;
```

main-metoden:

```
Fruit[] fruits = new Fruit[4];  
  
Fruit pineappale = new Fruit("Pineapple", "Pineapple description", 70);  
Fruit apple = new Fruit("Apple", "Apple description", 100);  
Fruit orange = new Fruit("Orange", "Orange description", 80);
```

Exception in thread "main" java.lang.ClassCastException:
com.mkyong.common.Fruit cannot be cast to java.lang.Comparable
at java.util.Arrays.mergeSort(Unknown Source)
at java.util.Arrays.sort(Unknown Source)

Vi gjør klassen
Medication
comparable

- Må implementere
compareTo()-funksjonen


```
public class Streams1 {  
    public static void main(Stri  
  
        List<Integer> numbers = Arra  
  
        numbers.stream()  
            .map( (n) -> n + 1 )  
            .forEach(System.out::println);  
  
        Optional<Integer> result =  
            numbers.stream()  
                .filter( (n) -> n%2==0 )  
                .map( (n) -> n + 1 )  
                .reduce( (x,y) -> x + y );  
        System.out.println(result);  
  
        Optional<Integer> result2 =  
            numbers.stream()  
                .filter( (n) -> n%7==0 )  
                .map( (n) -> n + 1 )  
                .reduce( (x,y) -> x + y );  
        System.out.println(result2);
```

Del 8.1: Funksjonell programmering


```
public class Stream1 {  
    public static void main(String[] args) {  
        List<Integer> numbers = Arrays.asList(1, 2, 3, 4, 5);  
  
        numbers.stream()  
            .map(n -> n + 1)  
            .forEach(System.out::println);  
  
        Optional<Integer> result =  
            numbers.stream()  
                .filter(n -> n % 2 == 0)  
                .map(n -> n + 2)  
                .reduce(0, y -> x + y);  
        System.out.println(result);  
  
        Optional<Integer> result2 =  
            numbers.stream()  
                .filter(n -> n % 2 == 0)  
                .map(n -> n + 1)  
                .reduce(0, y -> x + y);  
        System.out.println(result2);  
    }  
}
```


Del 8.1: Funksjonell programmering

Funksjonelle grensesnitt

- Funksjonelt her betyr egentlig bare her at man behandler **funksjoner** som objekter, på samme måte som **String**, **Person**, etc.
 - Man kan dermed bruke en funksjon som **inputparameter** i andre funksjoner/metoder igjen.
- Funksjonelle grensesnitt er litt tricky i starten, men det er god trening å prøve å gjøre oppgaver med bruk av Streams i stedet for tradisjonelle måter.

Eksempel fra H2018 Del 5 a)

```
public interface DiceScorer {  
  
    Dice getScore(Dice dice);  
  
}
```

- 1) har kun én abstrakt metode og
- 2) er ment å være primærfunksjonen til klassen som implementerer den.

Slik kan en klasse som implementerer DiceScorer se ut

ThreeOrMoreOfAKind har tre metoder, men kun én av de er public.

Vi kunne implementert samme klasse med kun én metode

Det er heller ingen intern tilstand

Ergo er DiceScorer funksjonelt

```
public class ThreeOrMoreOfAKind implements DiceScorer {

    // hjelpekode som beregner poengsum for count antall av value
    private int getScore(final int value, int count) {
        int score = value * 100;
        while (count > 3) {
            score = score * 2;
            count--;
        }
        return score;
        // Samme som: return value * 100 * (int) Math.pow(count - 3, 2);
    }

    // går gjennom hver mulige verdi 1-6 og finner den med nok like som gir flest poeng
    protected int getBestValue(final Dice dice) {
        int value = 0, max = 0;
        for (int i = 1; i <= 6; i++) {
            int count = dice.getValueCount(i);
            int score = getScore(i, count);
            if (count >= 3 && score > max) {
                value = i;
                max = score;
            }
        }
        return value;
    }

    @Override
    // finner den beste og lager et nytt Dice-objekt med riktig antall terningverdier og poengsum
    public Dice getScore(final Dice dice) {
        int best = getBestValue(dice);
        if (best == 0) {
            return null;
        }
        int count = dice.getValueCount(best);
        Collection<Integer> dieValues = new ArrayList<Integer>(count);
        for (int i = 0; i < count; i++) {
            dieValues.add(best);
        }
        return new Dice(dieValues, getScore(best, count));
    }
}
```


Men hvorfor er Comparable bare “teknisk
sett” funksjonelt?

```
public interface Comparable<T> {  
  
    public int compareTo(T o);  
  
}
```


Slik kan en klasse som implementerer Comparable se ut

Gir ikke mening å implementere Comparable uten noen intern tilstand eller andre metoder

```
public class Medication implements Comparable<Medication> {

    private String name;
    private double price = Double.NaN;

    public Medication(String name) {
        this.name = name;
    }

    public Medication(String name, double price) {
        this.name = name;
        if(price < 0) throw new IllegalArgumentException("Invalid price");
        this.price = price;
    }

    public String getName() {
        return name;
    }

    public void setName(String name) {
        this.name = name;
    }

    public double getPrice() {
        return price;
    }

    public void setPrice(double price) {
        this.price = price;
    }

    // Comparable-grensesnittet:
    @Override
    public int compareTo(Medication medication) {
        return Double.compare(this.getPrice(), medication.getPrice());
    }

    @Override
    public String toString() {
        return this.getName();
    }
}
```


Lambda-uttrykk

- Strengt tatt bare en annen måte å skrive funksjoner på.
- Slipper å definere typer, i motsetning til alle andre steder
- Vi bruker disse for å **instansiere** funksjonelle grensesnitt

```
(input -> input > 5)
```



```
// Lambdauttrykk:  
  
(input -> doSomethingWith(input))
```

```
// Vanlig metode:  
  
public Object funksjonsNavn(Object input) {  
    // Code  
    return doSomethingWith(input);  
}
```



```
// Lambdauttrykk:
```

```
(input -> doSomethingWith(input))
```

```
// Vanlig metode:
```

```
public Object funksjonsNavn(Object input) {  
    // Code  
    return doSomethingWith(input);  
}
```


Streams

- Dette er **ikke** en liste
 - Likevel, en enkel måte å forstå hva det gjør er ved å bare se på det som en slags spesiell type liste
- Streams lar oss forkorte veldig store deler av koden.
- Brukes i forbindelse med funksjonelle grensesnitt
- Samlebåndsanalogien

Eksempel, med animasjon!

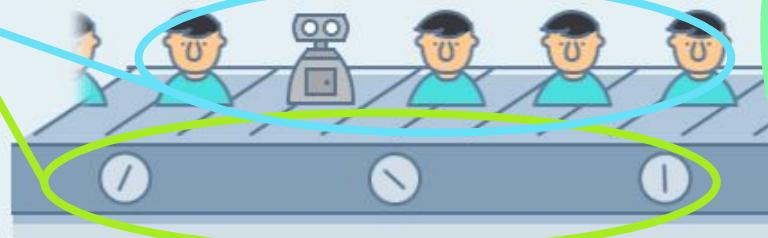
```
people.stream()  
    .filter(person -> person instanceof Human)  
    .collect(Collectors.toList());
```

```
people.stream()
```

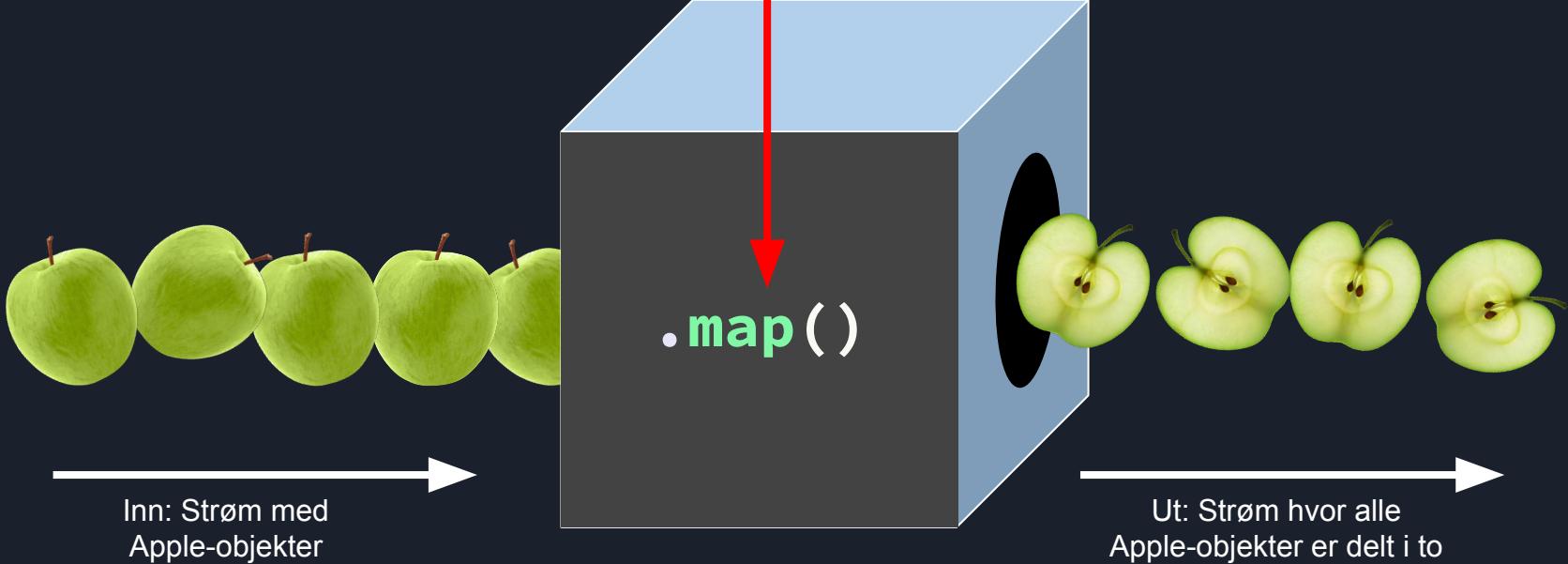
```
.filter(person -> person instanceof Human)  
.collect(Collectors.toList());
```

```
filter(p -> (p instanceof Human))
```

```
people.stream()
```

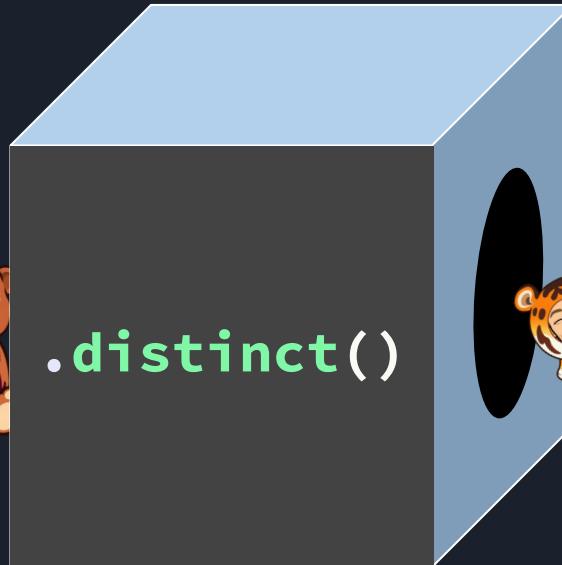


```
collect(Collectors.toList())
```


Inn: Strøm med
mange ikke-uniqe
objekter

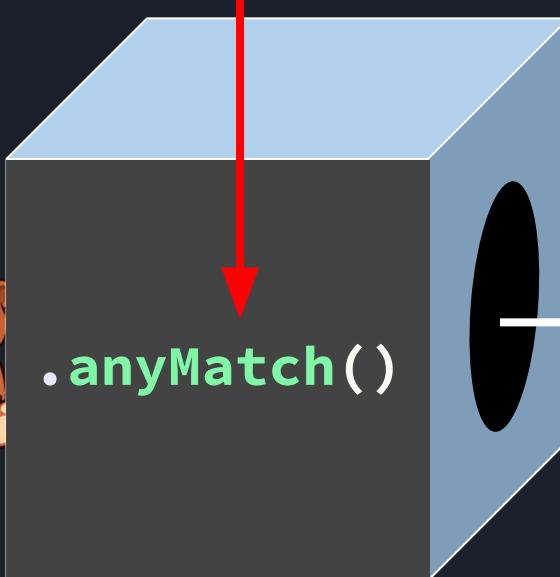

Ut: Strøm med kun unike
objekter


```
.anyMatch(animal -> animal instanceof Cat)
```


Ut: En boolean returneres som er true hvis det finnes minst et objekt i strømmen som oppfyller betingelsen
(animal instanceof Cat)

Method reference i streams

Hei, gjør kont 2017 og i del 1 under table klassen skal vi skrive metoden getPrice(). Jeg har lyst til å gjøre den med streams og har gjort dette:

```
public double getPrice() throws IllegalStateException {
    try{
        double price = 0.0;
        price += courses.stream().mapToDouble(c -> menu.getPrice(c)).sum();
        price += meals.stream().mapToDouble(m -> menu.getPrice(m)).sum();
        return price;
    } catch(IllegalArgumentException e) {
        throw new IllegalStateException(e);
    }
}
```

IntelliJ "Klager" er på at "c -> menu.getPrice(c)" kan skrives med method reference, så prøvde dette:

```
public double getPrice() throws IllegalStateException {
    try{
        double price = 0.0;
        price += courses.stream().mapToDouble(menu::getPrice).sum();
        price += meals.stream().mapToDouble(menu::getPrice).sum();
        return price;
    } catch(IllegalArgumentException e) {
        throw new IllegalStateException(e);
    }
}
```

Han klager ikke lenger, men er usikker på om det er riktig måte å gjøre det på? Fasiten har gjort det slik:

Method reference, kort oppsummert:

```
(objekt::enMetode)
```



```
(input -> objekt.enMetode(input))
```

Vi lager metoden
getNurseList() i
Doctor

- Metoden skal filtrere ut alle
Employee-objekt som ikke er av typen
Nurse og returnere en liste med objekter
av kun denne typen


```
public class Streams1 {  
    public static void main(Stri  
  
        List<Integer> numbers = Arra  
  
        numbers.stream()  
            .map( (n) -> n + 1 )  
            .forEach(System.out::println);  
  
        Optional<Integer> result =  
            numbers.stream()  
                .filter( (n) -> n%2==0 )  
                .map( (n) -> n + 1 )  
                .reduce( (x,y) -> x + y );  
        System.out.println(result);  
  
        Optional<Integer> result2 =  
            numbers.stream()  
                .filter( (n) -> n%7==0 )  
                .map( (n) -> n + 1 )  
                .reduce( (x,y) -> x + y );  
        System.out.println(result2);
```

Del 8.2:

Mer om streams og lambda


```
public class Streams {
    public static void main(String[] args) {
        List<Integer> numbers = Arrays.asList(1, 2, 3, 4, 5);
        numbers.stream()
            .map(n -> n * 3)
            .forEach(System.out::println);

        Optional<Integer> result = numbers.stream()
            .filter(n -> n % 2 == 0)
            .map(n -> n + 3)
            .reduce((x,y) -> x + y);
        System.out.println(result);

        Optional<Integer> result2 = numbers.stream()
            .filter(n -> n % 2 == 0)
            .map(n -> n + 3)
            .reduce((x,y) -> x + y);
        System.out.println(result2);
    }
}
```


Del 8.2: Mer om streams og lambda

Vi lager metoden **getPatientLog()** i **PatientDatabase**

- Metoden skal hente ut **PatientLog** som hører til vår pasient i databasen som vi gir inn som argument

Vi lager metoden **diagnose()** i Doctor

- Metoden skal bruke en iterator for å iterere over en liste med symptomer på en pasient og finne alle sykdommer dette kan indikere og finne et passende medikament til den første den finner

Del 8.3: Gjennomgang av LambdaUtilities fra prøveeksamen

```
public class Streams1 {  
    public static void main(Stri  
        List<Integer> numbers = Arra  
        numbers.stream()  
            .map( (n) -> n + 1 )  
            .forEach(System.out::println);  
  
    Optional<Integer> result =  
        numbers.stream()  
            .filter( (n) -> n%2==0 )  
            .map( (n) -> n + 1 )  
            .reduce( (x,y) -> x + y );  
    System.out.println(result);  
  
    Optional<Integer> result2 =  
        numbers.stream()  
            .filter( (n) -> n%7==0 )  
            .map( (n) -> n + 1 )  
            .reduce( (x,y) -> x + y );  
    System.out.println(result2);
```


Del 8.3:
Gjennomgang av LambdaUtilities
fra prøveeksamen

```
public class StreamI {
    public static void main(String[] args) {
        List<Integer> numbers = Arrays.asList(1, 2, 3, 4, 5);
        numbers.stream()
            .map(n -> n * 1)
            .forEach(System.out::println);

        Optional<Integer> result = numbers.stream()
            .filter(n -> n % 2 == 0)
            .map(n -> n + 1)
            .reduce((x,y) -> x + y);
        System.out.println(result);

        Optional<Integer> result2 = numbers.stream()
            .filter(n -> n % 2 == 0)
            .map(n -> n + 1)
            .reduce((x,y) -> x + y);
        System.out.println(result2);
    }
}
```

Prøveeksamen del 1.2

- Går gjennom oppgaven om
LambdaUtilities i prøveksamen
del 1

Del 9: Standardteknikker

Del 9:

Standardteknikker

Delegering

- En *programmeringsteknikk*, ikke en innebygd funksjon i Java
- Vi gir bare oppgaven videre til et annet objekt.

```
@Override  
public void printDocument(String document) {  
    nextDelegate++ ;  
    getTaskDelegate().printDocument(document);  
}
```


Når bruker vi delegering?

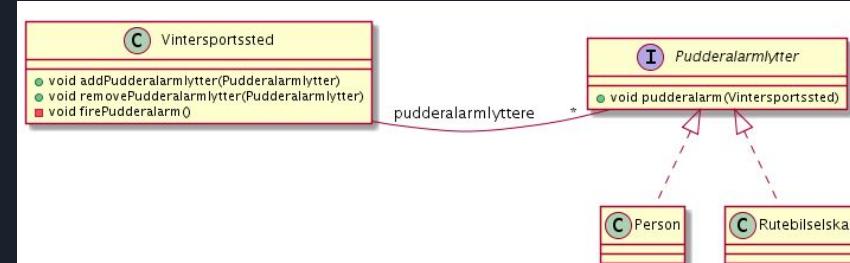
- Ikke nødvendigvis like enkelt å alltid skjønne når man skal bruke denne teknikken
 - Ofte kan man ende opp med å bruke den uten at man tenker over det
- Hva man kan se etter:
 - Man har to eller flere objekter som implementerer **samme** grensesnitt (eller eventuelt arver fra en abstrakt klasse) og den ene inneholder en liste med objekter av den andre typen
 - Begge skal kunne utføre samme oppgave (de har samme metodenavn)

Vi implementerer metoden **medicate()**

- Skal være en del av grensesnittet **Employee**
- Både **Nurse** og **Doctor** skal implementere denne metoden, men **Doctor** skal delegere oppgaven videre til en tilfeldig **Nurse**

Observable - Observator

- Dette er også bare en teknikk, ikke noe som er innebygd i Java
- Teknikk for å kunne *lytte* på tilstand hos andre objekter.
- Navnene blir fort kronglete, men prøv å skille mellom grensesnitt og faktisk implementasjon
- Er ikke nødvendigvis sikkert at man *trenger* å implementere lytter-grensesnitt osv. men gjør det hvis du har tid.

Observatør-Observervert: hva vi trenger

Observervert:

- Metode for å legge til lyttere
- Metode for å fjerne lyttere
- Metode for å si ifra til lyttere

Observatør: (lytter)

- Metode for å ta imot informasjonen om endret tilstand
- *Hvis observatøren skal kunne observere flere Observerte så må man implementere assosiasjoner begge veier*

Vi lager **WaitingList** og gjør denne observerbar

- **WaitingList** skal kunne observeres av **Doctor**-objekter

A problem has been detected and Windows has been shut down to prevent damage to your computer.

DRIVER_IRQL_NOT_LESS_THAN_OR_EQUAL_TO

If this is the first time you've seen this Stop error screen, restart your computer. If this screen appears again, follow these steps:

Check to make sure any new hardware or software is properly installed. If this is a new installation, ask your hardware or software manufacturer for any Windows updates you might need.

If problems continue, disable or remove any newly installed hardware or software. Disable BIOS memory options such as caching or shadowing. If you need to use Safe Mode to remove or disable components, restart your computer, press F8 to select Advanced Startup options, and then select Safe Mode.

Technical information:

*** STOP: 0x000000D1 (0x00000000, 0x00000000)

Del 10: Exceptions og I/O

A problem has been detected and Windows has been shut down to prevent damage to your computer.

DRIVER_IRQL_NOT_LESS_THAN_OR_EQUAL_TO

If this is the first time you've seen this Stop error screen, restart your computer. If this screen appears again, follow these steps:

Check to make sure any new hardware or software is properly installed. If this is a new installation, ask your hardware or software manufacturer for any Windows updates you might need.

If problems continue, disable or remove any newly installed hardware or software. Disable BIOS memory options such as caching or shadowing. If you need to use Safe Mode to remove or disable components, restart your computer, press F8 to select Advanced Startup options, and then select Safe Mode.

Technical information:

*** STOP: 0x00000001 (0x00000000, 0x00000000)

Del 10: Exceptions og I/O

I/O - lese og skrive til fil

- Vi ønsker å kunne lagre tilstanden til et program uten at det må kjøres hele tiden/uten at en må ha all informasjonen i minnet.
- Det finnes utallige måter å gjøre I/O på.
- Prøv å finne hovedsakelig én måte som funker for deg
- Lag oppå lag oppå lag.

BufferedWriter og BufferedReader

```
BufferedWriter writer = new BufferedWriter(new FileWriter(path));
writer.write("Hva enn du ønsker å skrive til fil her...");
writer.close();
```

```
BufferedReader reader = new BufferedReader(new FileReader(path));
String currentLine = reader.readLine();
// Her kan du lese flere linjer med reader.readLine()
reader.close();
```

Eksempel fra eksamen V2016 Del c)

```
public void save(OutputStream out) throws IOException {  
    PrintWriter pw = new PrintWriter(out);  
    pw.println("# all persons");  
    for (Person person : members) {  
        pw.print(person.getGender());  
        pw.print(" ");  
    }  
}
```


TLDR; I/O

- Bruk Javadocs til dette!
- Det er så mange måter å gjøre I/O på, så skulle du få en helt ny case på eksamen så er det bare å bruke javadocs og se hvilke metoder og konstruktører de forskjellige klassene har.
- Se øvingsforelesning 10 eller oppsummeringsforelesningen fra meg og Halvard for nærmere detaljer

Unntak / Exceptions

- Finnes flere kategorier med exceptions.
- Checked exceptions (f.eks. fra I/O) må håndteres (med try-catch)
 - **IOException**
 - **FileNotFoundException** (er bare en underklasse av **IOException**)
- Unchecked - må ikke håndteres, men er vanskelig å fortsette programmet etter slike
 - **IllegalArgumentException**
 - **IllegalStateException**
 - **IndexOutOfBoundsException**

Unntakshåndtering

```
public void tryCatch() {  
    try {  
        int horribleMistake = 5/0;  
    }  
    catch (ArithmetricException e) {  
        System.out.println("Wuuups");  
    }  
}
```

Throws

Sender feilen “et hakk opp i systemet” - neste metode som bruker denne må spesifisere hvordan det skal løses

Må i praksis håndteres senere

```
public void throwsMethod() throws ArithmetricException {  
    int horribleMistake = 5/0;  
}
```


Try-with-resources

- Slipper å bruke close() hvis man åpner en fil/ressurs på denne måten

```
try (BufferedWriter writer = new BufferedWriter(new FileWriter(path))) {  
    writer.write("Hva enn du ønsker å skrive til fil her...");  
} catch (IOException e) {  
    System.out.println("An IO-exception occurred!");  
} catch (Exception e) {  
    System.out.println("An unknown error occurred!");  
}
```

Vi lager metodene **save** og **load** i **PatientLog**

- Begge metodene skal bruke **throws**.
- Vi bruker **BufferedReader** og **-Writer** for enkelhets skyld
- Bruker **Streams**, men dette kan også gjøres med vanlige løkker

Del 11:

Testing med JUnit (+ JavaFX)

Online
Abakus

Del 11:
Testing med JUnit (+ JavaFX)

Testing med JUnit

- Må i hovedsak kjenne til Try/Catch i tillegg til to JUnit-metoder:
 - **fail("Feilmelding")**
 - **assertEquals(arg1, arg2)**
 - Andre Assert-metoder er basically bare spesialversjoner av denne
- I tillegg bør man kjenne til to annotasjoner:
 - **@Test**
 - **@Before**

Eksamensoppgave V2018 Del 5 oppgave c)

Skriv en eller flere test-metoder for **Dice** sin **valueOf**-metode. Du kan anta det finnes en metode kalt **assertDieValues** som sjekker terningverdiene til en **Dice**:

assertDieValues(dice, 1, 2, 3) utløser assert-unntak hvis dice ikke har terningverdiene 1, 2, 3 og bare disse.

- Bruker try-catch for å teste at metoden kaster **IllegalArgumentException**
- Må tenke litt omvendt fra vanlig tenkemåte

```
@Test
public void testValueOf() {
    Dice dice1 = Dice.valueOf("[1, 1, 2]");
    assertDieValues(dice1, 1, 1, 2);
    Assert.assertEquals(-1, dice1.getScore());

    Dice dice2 = Dice.valueOf("[1, 1, 2] = 200");
    assertDieValues(dice2, 1, 1, 2);
    Assert.assertEquals(200, dice2.getScore());

    try {
        Dice.valueOf("1, 5, 2 = 200");
        Assert.fail();
    } catch (final Exception e) {
        Assert.assertTrue(e instanceof IllegalArgumentException);
    }

    try {
        Dice.valueOf("1, x, 2 = 200");
        Assert.fail();
    } catch (final Exception e) {
        Assert.assertTrue(e instanceof IllegalArgumentException);
    }

    try {
        Dice.valueOf("1, 5, 2 = x");
        Assert.fail();
    } catch (final Exception e) {
        Assert.assertTrue(e instanceof IllegalArgumentException);
    }
}
```


Annet eksempel fra eksamen V2016

```
import junit.framework.TestCase;

public class PersonTest extends TestCase {

    public void testAddChild() {
        Gender female = Gender.valueOf("female"), male = Gender.valueOf("male");
        Person mother = new Person("Chris"); mother.setGender(female);
        Person father1 = new Person("Pat"); father1.setGender(male);
        Person father2 = new Person("Alex"); father2.setGender(male);
        Person child = new Person("Jean");

        mother.addChild(child);
        assertEquals(1, mother.getChildCount());
        assertTrue(mother.hasChild(child));
        assertEquals(mother, child.getMother());
        mother.addChild(child);
        assertEquals(1, mother.getChildCount());

        father1.addChild(child);
        assertTrue(father1.hasChild(child));
        assertEquals(father1, child.getFather());

        father2.addChild(child);
        assertFalse(father1.hasChild(child));
        assertTrue(father2.hasChild(child));
        assertEquals(father2, child.getFather());

        father2.setGender(female);
        father2.addChild(child);
        // ???
        child.addChild(father2);
        // ???
    }
}
```

JavaFX

- Lurt å se på mot eksamen (fra pensum):
 - *Sammenhengen mellom FXML-elements (tags) og JavaFX-klasser*
 - *Sammenhengen mellom FXML og kontrollerklassen (navn, felt og metoder)*
- I tillegg: Du bør kunne lage en controller og knytte denne opp mot en FXML-fil og en logikk-klasse

```
<HBox xmlns:fx="http://javafx.com/fxml/1" fx:controller="counter.CounterController">
    <Text fx:id="counterOutput" text="Current counter value: 0"/>
    <Button text="Count" onAction="#handleCountAction"/>
</HBox>
```

```
public class CounterController {

    Counter counter;

    @FXML
    Text counterOutput;

    @FXML
    void initialize() {
        counter = new Counter(5);
    }

    @FXML
    void handleCountAction() {
        counter.count();
        counterOutput.setText("Current counter value: " + counter.getCounter());
    }
}
```


Obs!

- Husk **@FXML**-tags
- For å hente ut fra / sette verdier i **TextField** må man bruke:
 - `.getText()`
 - `.setText("Teksten din her")`
- Gjelder også for **Labels**

Veien videre mot eksamen

- Rimelig kontroll på pensum? - Lær deg **Streams** og **lambdauttrykk**.
- Fokuser på å lære deg én metode som fungerer på flere tilfeller
 - Eks: Filhåndtering og lister.
- Sett deg inn i hva de forskjellige objektene representerer. Når vi har en iterator - hva er dette? Hva er egentlig en **ArrayList**? osv.
- Øvingsoppgaver:
 - Øving 8 - The Office
 - Øving 6 - BinaryComputingIterator (om iteratorer og funksjonelle grensesnitt)

Dette klarer du!

- Send meg en mail hvis du lurer på noe
 - magnus.schjolberg@ntnu.no

Takk for nå!
Lykke til med eksamen

